



T.C.  
ANAYASA  
. Genel Kurul

Esas No: 2015/9496  
Karar No: 2019/  
Karar Tarihi: 31.10.2019

ANAYASA MAHKEMESİ N N 31/10/2019 TARİHLİ VE 2015/9496 SAYILI  
KARARI (BAVURU)

(2709 S. K. m. 5, 17, 100) (4483 S. K. m. 4) (5271 S. K. m. 172, 173) (2911 S. K. m. 24) (2559 S. K. m. 16) (5237 S. K. m. 86, 256, 265) (6216 S. K. m. 50) (Anayasa Mahkemesi Çözümü m. 28, 79) (Türkiye Büyük Millet Meclisi Çözümü m. 107) (D SK VE KESK V. - TÜRK YE DAVASI) (ANY. MAH. 19.04.2018 T. 2014/5218 E.) (ANY. MAH. 18.09.2013 T. 2012/969 E.) (ANY. MAH. 17.07.2014 T. 2013/293 E.) (ANY. MAH. 24.01.2018 T. 2014/6526 E.) (ANY. MAH. 15.10.2015 T. 2013/2659 E.) (ANY. MAH. 09.05.2018 T. 2014/15253 E.) (ANY. MAH. 18.11.2015 T. 2013/6576 E.) (ANY. MAH. 17.07.2019 T. 2015/4206 E.) (ANY. MAH. 09.09.2015 T. 2013/2438 E.) (ANY. MAH. 28.05.2019 T. 2016/172 E.) (ANY. MAH. 16.09.2015 T. 2013/4668 E.) (ANY. MAH. 16.12.2015 T. 2013/6574 E.) (ANY. MAH. 16.11.2017 T. 2014/788 E.) (ANY. MAH. 14.04.2016 T. 2013/3187 E.) (ANY. MAH. 11.12.2018 T. 2015/16417 E.)

RGT: 10.12.2019  
RG NO: 30974

GENEL KURUL KARAR

HASAN FIRAT BA VURUSU

Ba vuru Numarası: 2015/9496

Karar Tarihi: 31/10/2019

Ba kan: Zühtü ARSLAN

Ba kanvekili: Hasan Tahsin GÖKCAN

Ba kanvekili: Recep KÖMÜRCÜ

Üyeler: Serdar ÖZGÜLDÜR

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Hicabi DURSUN

Celal Mümtaz AKINCI

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Kadir ÖZKAYA

Rıdvan GÜLEÇ

Recai AKYEL

Yusuf evki HAKYEMEZ

Yıldız SEFER NO LU

Selahaddin MENTE

Raportör: Hüseyin MECEK

Ba vurucu: Hasan FIRAT

Vekili: Av. Ercan KANAR

### I. BA VURUNUN KONUSU

1. Ba vuru, kolluk görevlilerinin bir gösteriye yaptığı müdahale neticesinde meydana gelen yaralanmanın kötü muamele yasa nı ihlal ettiği iddiasına ili kindir.

### II. BA VURU SÜREC

2. Ba vurular 29/5/2015 ve 13/6/2016 tarihlerinde yapılmı tır.

3. Ba vurular, ba vuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmu tur.

4. Komisyonca ba vurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmi tir.

5. Bölüm Ba kanı tarafından ba vurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmi tir.

6. 2016/11226 numaralı ba vuru dosyasının hukuki irtibat nedeniyle 2015/9496 numaralı ba vuru dosyası ile birle tirilmesine, incelemenin 2015/9496 numaralı dosya üzerinden yürütülmesine ve di er dosyanın kapatılmasına karar verilmi tir.

7. Ba vuru belgelerinin bir örne i bilgi için Adalet Bakanlı na (Bakanlık) gönderilmi tir. Bakanlık görüşünü bildirmi tir.

8. Ba vurucu, Bakanlı n görüşüne kar ı süresinde beyanda bulunmu tur.

9. kinci Bölüm tarafından 10/10/2019 tarihinde yapılan toplantıda, niteli i itibarıyla Genel Kurul tarafından karara ba lanması gerekli görüldü ünden ba vurunun Anayasa Mahkemesi çtüzü ü'nün ( çtüzük) 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Genel Kurula sevkine karar verilmi tir.

### III. OLAY VE OLGULAR

10. Ba vuru formu ve eklerinde ifade edildi i ekliyle ilgili olaylar özetle öyledir:

A. Olayla lgili Olarak Yapılan Soru turmalar

11. 1957 doğumlu olan ba vurucu, Gezi Parkı olayları sırasında yaralandıktan sonra vefat eden B.E.nin 12/3/2014 tarihinde İstanbul Okmeydanı Feriköy Kabristanı'ndaki cenaze merasimine katılmıştır.

12. Ba vuru formundaki bilgiler ile ba vurucunun soru turmada verdiği dilekçe ve ifadelere göre olayın gelişimi şöyledir:

- Cenaze törenine katılanlar daha sonra Taksim Meydanı'na yürümek istemiştir. Kurtulu -Dolapdere mevkiinden Taksim Meydanı'na çıkan yollar güvenlik güçlerince kesilmiştir. Saat 17.30 sıralarında polis, verilen emir üzerine basınçlı su, biber gazı ve plastik mermiyle hiçbir ikaz yapmadan müdahalede bulunmuştur.

- Osmanbey Metro Duraklarında sıkı anlara polisin yaptığı müdahale sonucunda ba vurucu yaralanmıştır. Ulusal basında da haber olan bu müdahaleyle ilgili olarak ba vurucu birkaç fotoğraf sunmuştur.

- Müdahale sebebiyle ba vurucu sırtından, bacağından ve bacağından yaralanmıştır.

- Yere ne zaman düştüğünü hatırlamayan ba vurucuyu iki üniversite öğrencisi hastaneye götürmüştür.

13. Ba vurucu hakkında Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesince 12/3/2014 tarihinde saat 20.50'de rapor düzenlenmiştir. Beyoğlu Polis Merkezine hitaben düzenlenen geçici rapordaki bilgiler yer almaktadır:

"Vücudunun çeşitli bölgelerine plastik mermi isabet ettiği ifade eden hastanın sağ kruris posteriorunda [bacak arka kısım] 3x3 cm ortası soluk, etrafı kırmızı ekimoz, interscapular [kürek kemiği arası] bölgede 3x3 cm kırmızı ekimoz, sağ temporal [akak kemiği] ve sol temporal bölgelerde 2x2 cm kırmızı ekimoz görülmüştür."

14. İstanbul Adli Tıp Bü bü Müdürlü ü 3/3/2016 tarihli raporunda zikredilen yaraların basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olduğunu bildirmiştir.

15. Ba vurucu; Ba bakan, İçeri Bakanı, Emniyet Genel Müdürü, İstanbul Valisi, İstanbul İl Emniyet Müdürü, olay yerinde gaz bombası ve basınçlı suyla müdahalede kullanılan T34, T60, T52 ve T74 No.lu toplumsal olaylara müdahale araçlarında (TOMA) görevli polisler ile biber gazı ve plastik mermi kullanan polisler hakkında 2/5/2014 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Ba savcılığı na (Savcılık) suç ihbarında bulunmuştur.

16. Ba vurucunun ikayeti 2014/66170 soru turma numarasına kaydedilmiştir. Ba bakan, İçeri Bakanı, Emniyet Genel Müdürü, İstanbul Valisi ve İstanbul Emniyet Müdürü hakkındaki soru turma tefrik edilerek Savcılık ın 2014/76070 numaralı soru turma dosyası üzerinden sürdürülmüştür.

17. Savcılık 23/5/2014 tarihli yazısıyla İstanbul İl Emniyet Müdürlü ünden bu hususların araştırılmasını istemiştir:

"...

1- İ kayete konu gösteri yürüyüşü için katılımcıların yürüyüşü öncesinde yasal bildirimde bulunup bulunmadıklarının tespiti,

2-Müş tekinin ikayetine konu ettiği zor kullanma öncesinde gösteri yürüyüşüne katılanların iddet içerikli hareket ve davranış lar sergileyip sergilemediklerini tespiti, ayet müdahale öncesinde iddet içerikli hareket ve davranış lar varsa bunları gösteren kamera görüntüsü, tutanak vb. tüm delillerin toplanması,

3- İfadeye konu gösteri yürüyüşünü trafik karışıklığına yol açmak dışında baskınlarına zarar verme ya da baskınlarının hiç bir güçlükle karışıklıktan madan halk içinde dolaşma hakkı gibi hakları ihlal edip etmediğinin tespiti, olay böyle bir ihlal varsa buna ilişkin kamera görüntüsü, tutanak vb. tüm delillerin toplanması, (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi açık bir alanda gerçekleştirilen her türlü gösterinin günlük yaşamın akışını bir ölçüde bozacağını, bir karışıklığa ve düzensizliğe yol açabileceğini ancak bu orandaki düzen bozukluğunun tek başına toplanma özgürlüğüne haklarına yönelik müdahaleyi haklı kılmayacağı görüşündedir.)

4-Gösteri yürüyüşüne müdahale öncesi tehdit içermiyorsa diğer bir ifade ile barışçıl bir gösteri yürüyüşüne ise müdahale öncesi makul bir süre beklenip beklenilmediği, bu süre geçtikten sonra da uyarı yapıp yapılmadığının tespiti, buna ilişkin kamera görüntüsü, tutanak gibi tüm delillerin toplanması. (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Oya ATAMAN kararında toplantının baskılayıp gözaltı ile bittiği yarım saatlik süreyi sabırsızlık olarak nitelendirmektedir.)

5-Olayyeri ve zaman dilimindeki zor kullanmanın kaçınılmaz olup olmadığına ve ağırlığı (orantılı) olup olmadığına ilişkin tespit yapılması, buna ilişkin kamera görüntüsü, tutanak vb. tüm delillerin tespiti,

6-Olay yeri ve zaman diliminde kayıt yapan torna aracı kamerası, mobese kamerası, banka kumbelesi kamerası vb. kameraların olaya ilişkin kaydetmiş olduğu görüntüler CD ya da DVD ortamına aktararak ve de üzerlerinde inceleme yapılarak gerektiğinde mühtekin de ifadesi alınıp torna aracı numarası vb. bilgiler alınarak ya da teahhütlemesi yaptırılarak olay tarih ve yerinde mühtekine yönelik zor kullanan polis memurlarının tespiti.”

18. Savcılığın yazısı üzerine olayla ilgili olarak disiplin soruşturması başlatılmıştır. Aşağıda aktarılan bilgiler disiplin soruşturmasında yapılan incelemeler sonucunda elde edilmiştir.

19. Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) Polis Teftiş Kurulu İstanbul Bölge Başkanlığı (Teftiş Kurulu) tarafından olayla ilgili tutanaklar, gösteriye müdahale eden rütbeli ve rütbesiz polislerin isimleri, yakalama tutanakları, MOBESE kayıtları, polis ve TOMA'larla kaydedilen görüntüler istenerek baş vurucu hakkında toplantı ve gösteri yürüyüşüne muhalefet ya da görevliye direnme suçundan soruşturma yapıp yapılmadığı ile diğer bazı bilgiler sorulmuştur. Baş vurucu hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmadığı, Haydarpaşa Numune Hastanesinin 12/3/2014 tarihinde saat 20.50'de düzenlediği raporun incelenmesi üzere Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğüne gönderildiği bildirilmiştir.

20. 12/3/2014 tarihinde saat 22.30'da otuz dört polis amir ve memuru tarafından Olay Değerlendirme ve Müdahale Tutanağı düzenlenmiştir. Tutanağı imzalayanlardan altısının savunma tüfeği (Tip-1, FN 303) kullanıcısı, sekizinin Zed tüfeği (Emniyet Genel Müdürlüğüne verdiği bilgiye göre savunma tüfeği Tip-2, Tippmann olarak da isimlendirilmektedir) kullanıcısı olduğu sicil numaralarının yanında yazılıdır. Baş vurucunun yaralandığını söylediği Osmanbey Metro Durakında vuku bulan olaylara ilişkin değerlendirmeler şöyledir:

“Saat 19:30 civarında 150-200 kişilik eylemci grubun Rumeli Caddesine barikat kurması ve yolu trafiğe kapatması nedeniyle Osmanbey Metro civarında bekleme görevini ifa eden 38 110 (1. Grup) grubumuz Rumeli Caddesine intikal ettirilmiştir, intikal sonrasında eylemci grup 'Katil Polis, [B.] ölmedi. Her Yer Taksim Her Yer Direniş' şeklinde slogan atarak Çevik Kuvvet unsurunu tahlamaya başlamıştır, buradaki eylemci gruplara ve çevredeki vatandaşlara da uyarıları yönünde defaten anonslar yapılmıştır ancak yapılan anonslara rağmen gereken süre tanındığı halde da uyarılmayan ve uyarıya tah atarak karışıklık veren eylemci grubun üzerine TOMA 59 marifetiyle tazyikli su sıkılmıştır, ancak grubun

da ılmayıp ta lamayı sürdürmesi üzerine kademeli bir ekilde savunma tüfe i ve Zed diye tabir edilen göz ya artıcı mühimmat ile eylemci gruba müdahale edilmi ve eylemci grubun da ılması sa lanmı tır. ”

21. ki polis memuru tarafından 25/11/2014 tarihinde düzenlenen tutanakta, TOMA Tarda görüntü cihazlarının kapasitesinin yetersiz olması, yeni görüntülerin öncekilerin üzerine kaydedilmesi, olayın üzerinden geçen sürenin fazla olmasından dolayı be TOMA'nın dördünde görüntü kaydı bulunmadı ı bildirilmi tır. T14No.lu TOMA'da bulunan kayıtlar ise Tefti Kuruluna gönderilmi tır.

22. Olayla ilgili olarak yirmi polis memuru ve amirinin ifadesi alınmı tır. Polislerin savunmaları u noktalarda yo unla mı tır:

- Gösteriye katılan kalabalık polise ta , sopa, sapan, molotofkokteyli, havai fi ek vb. cisimlerle saldırmı ; bazı ki ilerse yüzlerini gizlemi tır.

- Polis, grubu saldırıyı sonlandırmaları ve da ılmaları konusunda ses yayın aracından defalarca ikaz etmi tır.

- kaza aldırmayan göstericilere basınçlı su ve gaz bombası kullanılarak müdahale edilmi tır. Bu yüzden toplantı barı çıl nitelikte de ildir.

- Müdahale sırasında kimsenin yaralanmaması için önlemler alınmı fakat o karı ıklıkta yere dü enler, birbirinin üzerine basanlar olmu tur. Bu karma ada bazı ki iler yaralanmı olabilir. Müdahale esnasında insanların izdiham ve panik olmadan da ılmasını sa lamak için Çevik Kuvvet personeli yürüyerek, TOMA'lar da yürüme hızında müdahaleye devam etmi tır.

23. stanbul I Emniyet Müdürlü ü T14 No.lu TOMA'daki foto raf ve video kayıtlarını Tefti Kuruluna göndermi tır. Bu kayıtlar üzerinde bilirki i incelemesi yaptırılmı tır. Ba vurucuyla ilgili bir açıklama içermeyen raporda TOMA'nın su sıktı ı, polisin gaz bombası attı ı, bazı göstericilerin ta ve sopalarla saldırdı ı, havai fi ek attı ı, barikat kurarak ate yaktı ı, göstericilerle polis arasında çatı malar çıktı ı ifade edilmi tır. Bazı görüntü çıktıları rapora eklenmi tır. Ba vurucunun bulundu u metro dura ndaki görüntülerde ise polis araçlarından sıkılan su ve atılan gaz bombasının etkisiyle kalabalı ın caddeden uzakla arak da ıldı ı, metro giri inde bekleyen bir gruba TOMA'dan basınçlı su ve gaz bombasıyla müdahale edildi i, bazı göstericilerin ellerindeki sapanla polise ta atarak polisle çatı tı ı kayıtlıdır.

## B. Soru turmalar Neticesinde Verilen Kararlar

24. Savcılı ın yazısı do rultusunda yapılan disiplin soru turması 5/7/2015 tarihinde i lemden kaldırılmı tır. Kararın ilgili kısmı öyledir:

“... ”

11/03/2014 tarihinde hastanede vefat eden [B.E.] isimli ahsın cenazesinin Feriköy Mezarlı ında defnedilece inden dolayı, stanbul I Emniyet Müdürlü ü tarafından 12/3/2014 tarihinde i li ve Beyo lu ilçelerinde çıkması muhtemel toplumsal olaylara kar ı emniyet tedbirlerinin alındı ı, mü tekinin yaralandı ını beyan etli i i li-Pangaltı'da bulunan Osmanbey Metro istasyonunun bulundu u mevkide, Taksim istikametine yürümek isteyen gruplar olması halinde kapama noktası olu turuldu u, cenaze kortejinin 16:00-16:30 saatleri arasında Pangaltı'dan Feriköy Mezarlı ına geçti i, bu sırada kortejden görevli polisler ta ve sopalarla saldırılmasına ra men polisin müdahale etmedi i, kortejin Feriköy Mezarlı ına varmasından sonra yakla ık 30-40 bin ki ilik bir grubun mezarlıktaki cenaze törenine katılmayıp Taksim istikametine yürüyü yapmak istedikleri, kapama noktasında bulunan ses yayın aracıyla yakla ık 45 dakika kadar

sürekli olarak kalabalı a anons yapıldı ı, kalabalı ın polislere ta , sopa ve havai fi eklerle saldırmalarına ra men önce ses yayın aracıyla uyarılara devam edildi i, saldırıların devam etmesi üzerine Çevik Kuvvet ube Müdürlü üne ba lı gruplarca önce TOMA aracından su sıkarak ba layan ve gaz fi ekleri ile yapılan müdahalede bir kısım grubun Osmanbey Metro istasyonu ve Ça da Büfe arasında da ılmadıkları için birbiri üzerine yı ıldıkları, Çevik Kuvvet görevlilerinin yürüyerek grubu takip ettikleri, TOMA araçlarının yürüme hızında su sıkarak yine aynı yerde sıkı an kalabalı ın yanından i li Camii istikametine do ru gitti inin kamera kayıtlarında açık ekilde görüldü ü, mü tekinin ifadesinde beyan etti i gibi kalabalı ın demokratik hak arayan barı çı bir grup olmadığı, Osmanbey Metro stasyonu yanında ba layan müdahale sırasında ve devamında kalabalı ın ta , sapan, havai fi ek ve i elerle polise saldırı ının açıkça görüldü ü, Hasan FIRAT isimli ahsın 12/3/2014 tarihinde Haydarpa a Numune E itim ve Ara tırma Hastanesinden almı oldu u doktor raporunda, 3x3 ve 2x2 cm ebatlarında olmak üzere vücudunda (2) adet kırmızı 'ekimoz' görüldü ü belirtmekle birlikte, kamera kayıtlarında görülen kalabalı ın birbiri üstüne yı ılmasından dolayı ahsın vücudunda bu hasarın olu abilece inin de erlendirildi i, sonuç olarak alınan emniyet tedbirlerinde görev yapan personelin sonuna kadar sa duyulu davrandıkları, kanunların verdi i yetkiyi kullanarak kanunsuz yürüyü ve eylem yapan gruba müdahale ettikleri ve herhangi bir kusurlarının bulunmadı ı belirtilmi tir.

...

25. Ba bakan, çi leri Bakanı, Emniyet Genel Müdürü, stanbul Valisi ve stanbul Emniyet Müdürü hakkında ayrılarak Savcılı ın 2014/76070 soru turma numarasına kaydedilen dosya 14/11/2014 tarihinde i lem den kaldırma ve kovu turmaya yer olmadı ı kararıyla sonuçlanmı tır. Kararın ilgili kısımları öyledir:

“...yukarıda isimleri yazılı stanbul Valisi, Emniyet Genel Müdürü ve stanbul l Emniyet Müdürü'nün eyleme do rudan katıldı ına, olay yerinde bulduklarına veya mü tekinin yaralanması ile sonuçlanan eylem için sözlü veya yazılı talimat verdiklerine dair bir iddia ve delil bulunmamaktadır.

Olayın henüz suç i lenmeden veya adli göreve dönü meden gerçekleşmesi kar ısında hakkında inceleme yapılan ki iler için 4483 sayılı Memurlar ve Di er Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin göz önünde tutulması ve ilgili maddelere göre de erlendirme yapılması gerekmektedir.

Çünkü 4483 sayılı kanunun 4. maddesinde görülece i gibi, yetkili ve görevli C. Ba savcılı ına herhangi bir ikayet veya ihbar yapıldı ında, ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan deliller tespit edildikten sonra, hiçbir i lem yapmadan kamu görevlisinin ifadesi alınmaksızın evrak örne inin soru turma izni vermeye yetkili makama gönderilmesi ve soru turma izni istenmesi; maddenin 3. fırcasında da, 'Memur ve di er Kamu Görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve ikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve ikayetlerde ki i ve/veya olayın belirtilmesi' gerekmektedir. Aksi halde 4483 sayılı kanunun 4/4 maddesinde açıkça belirtildi i üzere, dilekçede bulunması gereken ve yasanın düzenleni amacı itibarıyla zorunlu unsurlardan olması gereken hususların bulunmaması durumunda '...ihbar ve ikayetler Cumhuriyet Ba savcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından i leme konulmaz ve durum ihbar veya ikayette bulunan bildirilir.'

Her ne kadar mü teki vekili tarafından sunulan ikayet dilekçesinde olayın maddi delillerini te kil edebilecek foto raflar ile doktor raporu örne i sunulmu ise de, olayı do rudan gerçekle tiren kamu görevlileri hakkında, kasıtlı veya taksirli olu u soru turma sonucu belirlenmek üzere evrakın bir örne i ayrılarak Memur Suçları Bürosu'na gönderilmi tir. Ancak haklarında inceleme yapılan ki iler hakkında soru turma izni talebini haklı gösterecek 'uygun illiyet ba ı'nın ne ekilde kuruldu u veya kurulabilece i açıklanamamı tır.

ikayet dilekçenin sonuç bölümünde yapılacak soru turma sonucuna göre tespit edilecek görevli memurlar ve olayda sorumluluğu bulunan kolluk ve idari görevliler ile siyasi sorumlular hakkında soru turma açılması, bu kapsamda diğ er üst derecedeki kişilerinde siyasi sorumluluğu açısından yorumla veya disiplin hükümleri gibi kıyaslamadan yararlanarak soru turma açılmasının istendiği, ancak yukarıda da değ inildiği gibi, siyasi sorumluluğu bulunmakla birlikte somut olaya ne şekilde iştirak ettiklerinin maddi delillerinin gösterilmediği; Ceza Hukuku bakımından kişiler aleyhine kıyas yasası bulunduğ u gibi, disiplin hukuku açısından soru turulması gereken her eylemin Ceza Hukuku açısından soru turulması da her zaman mümkün değildir. Bununla birlikte İstanbul gibi büyük bir şehirde meydana gelen toplumsal olayların mahiyeti ve kapsamı itibariyle, en üst düzeydeki mülki amir ve kolluk amirinin her olayda sorumluluğunun bulunması gibi bir sonuca ulaşmak ve ani meydana gelen her olayda uygun illiyet bağını kurmak mümkün görülmemiştir.

Her ne kadar olay tarihi itibariyle T.C. Hükümeti Başbakanı Recep Tayyip ERDOĞAN ve İçişleri Bakanı Efkan ALA hakkında da siyasi sorumluluklarının bulunduğu öne sürülerek ikayet dilekçesi verilmiş ise de;

ikayet dilekçesinde yazılı ve mütekinin ifadesinde belirttiği fiilin, Ceza Hukuku kapsamında suç teşkil edip etmediğini tartışmadan önce, ikayet edilen kişilerin (ikayet tarihinde T.C. Başbakanı ve daha sonra Cumhurbaşkanı seçilip yemin ederek görevine başlaması sebebiyle Recep Tayyip ERDOĞAN ile İçişleri Bakanı Efkan ALA) hakkında soru turma yapıp yapılamayacağını, soru turma açılması gerekiyorsa soru turma yapmaya, kimin ve hangi merciin yetkili ve görevli olduğunu belirlenmesi gerekmektedir. Çünkü T.C. Anayasası 100. Maddesinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Çözümünün 107. Maddesinde görüleceği gibi 'Başbakan veya Bakanlar hakkında Türkiye Millet Meclisinin üye tam sayısının en az onda birinin vereceği önerge ile soru turma açılması istenebilir. Meclis, bu istemi en geç bir ay içinde görüşür ve gizli oyla karara bağlar.' Doktrinde ve emsal uygulamalarda kararlaştırıldığı gibi, Başbakanlık veya Bakanlık döneminde idediği öne sürülen bir eylemden dolayı ilgili kişiler hakkında ceza hukuku kapsamındaki soru turmanın ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından açılabilmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin gizli oylaması sonunda ve tasvibi halinde soru turma komisyonunun kurulması, sonucuna göre işlem yapılabileceği bilinmektedir. Dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine tanınan anayasal bir yetkinin bir başka kişi veya kurum tarafından kullanılması hukuken mümkün bulunmamaktadır.

...

Bu itibarla hakkında ikayet dilekçesi verilen ve olay tarihi itibariyle Başbakan ve Bakanlar Kurulu Üyesi Bakan olduğu itibariyle, hakkında İstanbul C. Ba savcılığı tarafından soru turma açmak ve soru turma yapmak hukuken mümkün değildir.

Haklarında inceleme yapılan (Eski Başbakan) Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN, İçişleri Bakanı Efkan ALA, Emniyet Genel Müdürü Mehmet KLLIÇLAR, İstanbul (Eski) Valisi Hüseyin Avni MUTLU ile İstanbul İl Emniyet Müdürü Selami ALTINOK hakkındaki ikayet evrakının "LEMDEN KALDIRILMASINA ve KOVU TURMAYA YER OLMADI İNİNA, kararın bir örneğinin ikayetçi vekiline tebliğine, tebliğden itibaren 15 gün içinde İstanbul Sulh Ceza Hakimliği'ne itiraz etmekte muhtariyetine, CMK'nun 172-173 ve 4483 sayılı kanununun 4/4 maddesi uyarınca karar [verilmiştir.]"

26. Bu karara bağ vurucunun yaptığı itiraz, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği ince 13/4/2015 tarihinde reddedilmiştir. 29/4/2015 tarihinde tebliğ edilen karara karşı 29/5/2015 tarihinde bireysel başvuru yapılmıştır.

27. Savcılığın gösteriye müdahale eden kolluk görevlileri hakkında yaptığı 2014/66170 sayılı soru turma, 23/3/2016 tarihinde kovu turmaya yer olmadığına dair kararlar

sonuçlanmı tır. Anılan kararın " üpheli" kısmında ilgili kolluk görevlileri, herhangi bir isim yazılmadan yer almaktadır. Kararda mü tekinin (ba vurucu) ikayet dilekçesine ve Tefti Kurulu Ba kanlı ının soru turma raporunun sonuç kısmına aynen yer verildikten sonra yapılan de erlendirmeler öyledir:

"...

C. Ba savcılı ımızca toplanan deliller ı ında toplantının barı çıl olup olmadığı, müdahalenin gereklili i ve ikayete konu müdahalenin orantılı olup olmadığı ının de erlendirilmesi gerekmektedir.

Mü teki ikayetinde de belirtti i üzere her toplantı ve gösteri için izin alınması gerekli olmamakla birlikte bu hakkın özellikle geni katılımlı toplantı ve gösterilerde sınırsız bir ekilde kullanılması da mümkün de ildir. Olay tarihinde protesto yürüyü ü mü tekinin belirtmi oldu u zaman dilimi olan saat 17:30 da ba lamı de ildir. Ya amını yitiren [B.E.] isimli vatanda ımızın evinden ba layan kortej herhangi bir izin olmamasına kar ın saat 13:45 te yola çıkmı , olu turulan kortej Darülaceze Caddesini takiben E5 Çevre yolu üzerinden ilerlemi saat 15:00 sıralarında i li İçesi Camii önünde intikal etmi ve burada bekleyen toplulukla birle mi tir. Toplulu un büyük bir kısmı defin i lemi için Polisin belirledi i güzergah üzerinden Feriköy Mezarlı ına yönelirken bir kısım gösterici hiç bir izin olmadığı halde Taksim Meydanına gitmek istemi tir. Avrupa nsan Hakları Mahkemesinin Disk ve Kesik v. Türkiye (38676/08) kararında belirtildi i üzere Taksim Meydanı stanbul ehrinin kalbinde yer almaktadır. Bu bölgede yapılacak geni katılımlı toplantı ve gösteriler büyük ölçekli bir gösterinin kamu düzenini aksataca ı açıktır. Bu kapsamda Polisin tüm uyarılarına ra men ve makul süre beklemesine kar ın gösterici grubun Taksim istikametine ilerlemek istemesi, sonrasında topluluk içerisinde bir kısım ki ilerinin Polis memurlarına yönelik ta , sopa vb. cisimlerle saldırılması dikkate alındı ında mü tekinin de katıldı ı gösterinin müdahale anı itibariyle barı çıl bir gösteri oldu unu kabul etmek mümkün de ildir.

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyü leri Kanununun 24. maddesi Toplantı veya Gösteri Yürüyü lerinin Kanuna aykırı olarak ba laması hallerinde; güvenlik kuvvetleri mensuplarına toplulu a da ılmaları, aksi halde zor kullanılarak da ıtılacakları ihtarında bulunma ve topluluk da ılmazsa zor kullanma yetkisi vermektedir. Bunun yanında 2559 S. Y. m. 16 uyarınca görevlerini yaparken direni le kar ıla maları halinde Polisin bu direni i kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkisi bulunmaktadır.

Yapılan soru turma sonunda;

1-Polisin olay tarihinde saat 13:45'te [B.E.nin] evinden ba layan Darülaceze Caddesini takiben E5 Çevre yolu üzerinden ilerleyen Abide-i Hürriyet Caddesi üzerinden i li İçesi Camii önünde intikal ve sonrasında Polis ile yapılan görü me sonrasında belirlenen istikamette Feriköy Mezarlı ına ilerleyen yo un katılımlı izinsiz yürüyü e herhangi bir müdahalede bulunmamı olmas,

2-Mü tekinin de katıldı ı gösterinin müdahale anı itibariyle yukarıda açıklanan nedenlerle yasal olmaması, Polis memurlarına yönelik saldırı gerçekleştirilmi olmas,

3- üphelilerin ifa ettikleri görev müdahale ettikleri olayın niteli ine göre zor kullanma yetkilerinin bulunması,

4-Mü tekilerden raporlarındaki bulguların niteli i,

Dikkate alındı ında mü tekinin soyut iddiası dı ında görevli polis memurlarının zor kullanırken orantılı davranmadıklarına, zor kullanma yetkisinde sınırı a arak sahip bulundu u nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle mü tekiyi kasten yaraladıklarına ili kin kamu davası açmak için yeterli üphe olu turacak delil elde edilemedi i...[anla ıldı ından



kovu turmaya yer olmadığına karar verilmiştir.]”

28. Bu karara başvuru yapanın yaptığı itiraz, İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliğiince 11/5/2016 tarihinde reddedilmiştir. 17/5/2016 tarihinde tebliğ edilen karara karşı 13/6/2016 tarihinde bireysel başvuru yapılmıştır.

#### IV. LG L HUKUK

##### A. Ulusal Hukuk

29. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 256. maddesi ile 86. ve 265. maddelerinin ilgili kısımları şöyledir:

“Zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması

Madde 256- (1) Zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptığı sırada, kişilere karşı görevinin gerektirdiği ölçünün dışında kuvvet kullanması halinde, kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

##### Kasten yaralama

Madde 86- (1) Kasten yaralananın vücuduna acı veren veya sağlığını ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

...

##### Görevi yaptırmamak için direnme

Madde 265- (1) Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

...”

30. 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 16. maddesi şöyledir:

##### "Zor ve silah kullanma

Madde 16-Polis, görevini yaparken direnmesiyle karşılaşılmaması halinde, bu direnmesi kırmak amacıyla ve kırarak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir.

Zor kullanma yetkisi kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni araçları gerçekleştirilmesinde silah kullanılabilir.

İkinci fıkrada yer alan;

a) Bedeni kuvvet; polisin direnen kişilere karşı veya eylemi üzerinde doğrudan doğruya kullandığı bedeni gücü,

b) Maddi güç; polisin direnen kişilere karşı veya eylemi üzerinde bedeni kuvvetin dışında kullandığı kelepçe, cop, basınçlı su, göz yağı, artı gazlar veya tozlar, fiziki engeller, polis köpekleri ve atlan ile sair hizmet araçlarını,

ifade eder.

Zor kullanmadan önce, ilgililere direnmeye devam etmeleri halinde doğrudan doğruya zor

kullanılacağı ihtar yapılır. Ancak, direnmenin mahiyeti ve derecesi göz önünde bulundurularak, ihtar yapılmadan da zor kullanılabilir.

Polis, zor kullanma yetkisi kapsamında direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla kullanacağı araç ve gereç ile kullanacağı zorun derecesini kendisi takdir ve tayin eder. Ancak, toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak araç ve gereçler müdahale eden kuvvetin amiri tarafından tayin ve tespit edilir.

Polis, kendisine veya başkasına yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun me ru savunmaya ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunur.

Polis;

a) Me ru savunma hakkının kullanılması kapsamında,

b) Bedeni kuvvet ve maddi güç kullanarak etkisiz hale getiremediği direnişi karşısında, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde,

c) Hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme kararı veya yakalama emri verilmiş olan kişilerin ya da suçüstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde,

silah kullanmaya yetkilidir.

Polis, yedinci fıkranın (c) bendi kapsamında silah kullanmadan önce kişiyi duyabileceği şekilde 'dur' çağrısında bulunur. Kişinin bu çağrıya uymayarak kaçmaya devam etmesi halinde, önce uyan amacıyla silahla ateş edilebilir. Buna rağmen kaçmakta ısrar etmesi dolayısıyla ele geçirilmesinin mümkün olmaması halinde ise kişinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde silahla ateş edilebilir.

Polis, direnişi kırmak ya da yakalamak amacıyla zor veya silah kullanma yetkisini kullanırken, kendisine karşı silahla saldırıya teebbüs edilmesi halinde, silahla saldırıya teebbüs eden kişiye karşı saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçüde duraksamadan silahla ateş edebilir."

31. EGM'nin "Çevik Kuvvet Personeli" konulu, 26/6/2013 tarihli ve 55 sayılı Genelgesi'nin ilgili kısımları şöyledir:

"...

- Orantısız güç ve aırı gaz kullanımı iddialarını önlemek için, müdahale ve gözaltı işlemlerinin kamera ile kayıt altına alınması ilgili birimlerce sağlanacaktır.

..."

32. EGM'nin Toplumsal Olaylarda Hareket Tarzları konulu, 22/7/2013 tarihli ve 64 sayılı Genelgesi'nin ilgili kısmı şöyledir:

"...müdahalenin kamera ile kayıt altına alınmasının sağlanması..."

B. Uluslararası Hukuk

33. İlgili uluslararası hukuk için bkz. Özge Özgürengin, B. No: 2014/5218, 19/4/2018, §§ 26-38.

V. NCELEME VE GEREKÇE

34. Mahkemenin 31/10/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuruyu incelenip gereği dünüldü:

A. Kötü Muamele Yasasının ihlal edildiği iddiası

1. Başvurucunun iddiaları ve Bakanlık Görüşü

35. Başvurucu; Gezi Parkı olaylarında yaralanıp vefat eden B.E.nin cenaze merasimine katıldıktan sonra Taksim Meydanı'na yöneldikleri sırada polisin biber gazı, plastik mermi, basınçlı suyla yaptığı müdahaleden dolayı yaralandığını, barışçıl olarak yapılan toplantıya polisin gereksiz ve ölçsüz müdahalede bulunduğunu, ölüm gerçekleşmesi de ölümle sonuçlanma ihtimali barındıran olayda biber gazı ve plastik mermi kullanımının yaşamını tehlikeye soktuğunu, olayla ilgili olarak yapılan soruşturmanın asgari kurallara riayet edilmeden yürütüldüğünü, delillerin toplanmadığını, taraflı soruşturmanın yürütüldüğünü, verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararlarının gerekçeden yoksun olduğunu belirterek yaşam hakkı, kötü muamele yasağı, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme, adil yargılanma ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini öne sürmüştür.

36. Bakanlık görüşünde, polis memurları hakkında yapılan soruşturma hususunda Anayasa Mahkemesinin Ali Ulvi Altunelli (B. No: 2014/11172, 12/6/2018) başvurusuna gönderme yapılarak başvurunun müdahale sırasında oluşan kargaşa ve panik ortamından etkilendiği ifade edilmiştir. Sorumluluğu öne sürülen bürokrat ve bakanlarla ilgili olarak da Anayasa Mahkemesinin Elif Güne Yıldırım (B. No: 2014/12391, 5/4/2017) kararına atfen kolluğa verilen emirlerle meydana gelen yaralanma arasında ceza hukuku bakımında bir illiyet bağının bulunduğunun savunulabilir düzeyde gösterilmediği belirtilmiştir.

37. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru formundaki bilgileri tekrarlamıştır.

2. Değerlendirme

38. Anayasa'nın 17. maddesinin ilgili kısımları ile 5. maddesi şöyledir:

"Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı

Madde 17 - Herkes, yaşamı, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

...

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.

..."

"Devletin temel amaç ve görevleri

Madde 5 - Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

a. Uygulanabilirlik Yönünden

39. Anayasa Mahkemesi olayların ba vurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile ba lı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16).
40. Bir olayda ya am hakkına ili kin ilkelerin uygulanabilmesi için gerekli artlardan biri do al olmayan bir ölümün gerçekleşmesi olmakla birlikte bazı durumlarda ölüm gerçekleşmesi dahi olayın ya am hakkı çerçevesinde incelenebilmesi mümkündür (Mehmet Karada , B. No: 2013/2030, 26/6/2014, § 20).
41. Ölümle sonuçlanmayan bir olaya ili kin ba vuru, ma dura kar ı gerçekleşen eylemin niteli i ve failin amacı gibi somut olayın ko ulları dikkate alınarak ya am hakkı kapsamında incelenebilir. Bu de erlendirme yapılırken eylemin potansiyel olarak öldürücü niteli i ve eylemin ma durun fiziki bütünlü ü üzerindeki etkisi önem ta ımaktadır (Yasin A ca, B. No: 2014/13163, 11/5/2017, §§ 109, 110).
42. Devletin bireyin maddi ve manevi varlı ını koruma ve geli tirme hakkına saygı gösterme yükümlülü ü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ekillerde ki ilerin fiziksel ve ruhsal açıdan zarar görmelerine neden olmamalarını gerektirir. Bu, devletin bireyin vücut ve ruh bütünlü üne saygı gösterme yükümlülü ünden kaynaklanan negatif ödevidir (Cezmi Demir ve di erleri, B.No: 2013/293, 17/7/2014, § 81).
43. Kötü muamele olu turan her eylemin aynı zamanda bireylerin fiziksel ve/veya psikolojik bütünlü üne zarar vererek özel hayatına da menfi yansımaları olması beklenebilir. Kötü muamele yasa ı ile özel hayata saygı hakkının bir parçası olarak fiziksel ve ruhsal bütünlü ün korunması hakkına Anayasa'nın aynı maddesinde yer verilmesi de bunu göstermektedir (Tuna Ayçiçek, B. No: 2014/6526, 24/1/2018, § 51).
44. Bir muamelenin Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında olabilmesi için asgari bir a ırlık derecesine ula mı olması gerekir. Bu asgari e ik, göreceli olup her olayın somut ko ulları dikkate alınarak de erlendirilmelidir. Bu kapsamda muamelenin süresi, bedensel ve ruhsal etkileri ile ma durun cinsiyeti, ya ı ve sa lık durumu gibi faktörler önem ta ır. Ayrıca muamelenin ardındaki saik ve amaç dikkate alınmalıdır. Muamelenin heyecanın yükseldi i ve duygu yo unlu unun oldu u bir anda meydana gelip gelmedi i de gözönünde bulundurulmalıdır (Cezmi Demir ve di erleri, § 83).
45. Ba vurucunun yaralandı ını öne sürdü ü yer, herkesin gelip geçti i metro dura ının giri ine yakın bir sokaktır. Burada maruz kalınan bir muamelenin, üçüncü ki ilerin bulunmadı ı yerde gerçekleşenlere oranla ba vurucunun onur ve haysiyetinde meydana getirebilece i zedelenmenin yo unluk ve derinli inde belirli derecede farklılı ın olu abilece i muhakkaktır.
46. Maruz kaldı ı muamelenin fiziksel etkisinin mahiyetine gelince; ba vurucu ba bölgesi de dahil olmak üzere vücudunun dört yerinden basit tıbbi müdahaleyle giderilecek biçimde yaralanmı tır. Anayasa Mahkemesi, basit tıbbi müdahaleyle giderilecek ekilde yaralanmanın meydana getirildi i Mustafa Rollas (B. No: 2014/7703, 2/2/2017), Arif Haldun Soygür (B. No: 2013/2659, 15/10/2015), Muhterem Turantaylak (B. No: 2014/15253, 9/5/2018), Vedat orli ve Bilal orli; Zeki Bingöl (2) (B. No: 2013/6576, 18/11/2015), Özge Özgürengin, Erdal mrekeç (B. No: 2015/4206, 17/7/2019) ba vurularında kötü muamele yasa ının asgari e i inin geçildi ini de erlendirmi tir.
47. Ba vuru konusu olayda da yukarıda anılan kararlardaki tespitlerden ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Ancak ba vurucunun hayati tehlike geçirmede i, ba bölgesi de dahil olmak üzere vücudunun dört yerinden yaralandı ı ve bunların basit tıbbi müdahaleyle giderildi i dikkate alındı ında ya am hakkı kapsamında inceleme yapılmasını gerektiren bir durum görülmemi tir.

48. Adil yargılanma ve etkili b a vuru hakkına ili kin ikayetler, kötü muamele yasa ının usul yükümlülü ü kapsamında kaldı ndan bu iddialar yönünden ayrıca inceleme yapılmamı tır.

b. Kabul Edilebilirlik Yönünden

i. Bakanlar Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Bürokratlar Bakımından

49. Ba vurucu olayla ilgili yaptı ı suç ihbarında Ba bakan, ç i leri Bakanı, Emniyet Genel Müdürü, stanbul Valisi ve stanbul Emniyet Müdürü hakkında soru turma yapılmasını talep etmi tir.

50. Savcılık; Emniyet Genel Müdürü, stanbul Valisi ve stanbul Emniyet Müdürü'nün eyleme do rudan katıldı ına, olay yerinde bulundu una veya ba vurucunun yaralanmasıyla sonuçlanan eylem için talimat verdi ine dair delil bulunmadı ı de erlendirmesinde bulunmu tur.

51. Ba bakan ve ç i leri Bakanı'nın görevleriyle ilgili suçlarda ceza hukuku anlamında soru turmanın Anayasa'nın 100. ve TBMM ç tüzü ü'nün 107. maddelerine göre ancak meclis soru turması usulüyle ba latılabilece i gerekçesiyle i lemden kaldırma ve kovu turmaya yer olmadı ına karar verilmi tir.

52. Bireyin bir devlet görevlisi tarafından hukuka aykırı olarak Anayasa'nın 17. maddesini ihlal edecek biçimde bir muameleye tabi tutuldu una ili kin savunulabilir bir iddiasının bulunması halinde olay hakkında etkili resmi bir soru turmanın yürütülmesi gerekmektedir (Tahir Canan, § 25). Ancak bu konuda bir soru turmanın ba layabilmesi için öncelikle kötü muamele konusundaki iddialar uygun delillerle desteklenmelidir. ddi a edilen olayların gerçekli ini tespit etmek için her türlü makul üpheden uzak kanıtların varlı ı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de olu abilir. Ancak bu uygun ko ulların tespiti halinde bir soru turma yükümlülü ünün bulundu undan bahsedilebilir (Cuma Dogun, B. No: 2013/394, 6/3/2014, § 28).

53. Ba vurucunun bu ba lıktaki iddialarının do rudan eylemi gerçekte tiren kolluk görevlilerine yönelik de il olayın siyasi sorumlusu oldu unu ifade etti i Bakanlar Kurulu üyeleri ile kolluk kuvvetlerine müdahale talimatı veren kolluk amirlerine yönelik oldu u anla ılmaktadır.

54. Kollu un müdahalesinden dolayı cezalandırılması talep edilen kolluk amirleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası gere ince devletin etkili bir soru turma yükümlülü ünden bahsedilebilmesi için öncelikle savunulabilir bir iddianın ortaya konulması gerekmektedir. Savunulabilir bir iddianın esasını, hakkında soru turma yapılacak ki ilerin ma durun yaralanmasından ceza hukuku anlamında sorumlu olabilme ihtimalinin ortaya konulması olu turmaktadır. Aksi takdirde devletin ceza hukuku kapsamında sorumlu olmayan ki iler hakkında da makul kabul edilemeyecek bir ekilde soru turma yükümlülü ü altına sokulması söz konusu olacaktır (benzer yöndeki de erlendirmeler için bkz. brahim Akan, B. No: 2014/10628, 16/11/2016, § 36; Bülent Barmaksız, B. No: 2014/9771, 21/9/2016, § 28; Elif Güne Yıldırım, B. No: 2014/12391, 5/4/2017, § 25; Onur Cingil (2), B. No: 2014/2976, 9/5/2018, § 60; Gamze Elvan ve di erleri, B. No: 2015/5718, 9/5/2019, § 60; Davut Yıldız, B. No: 2014/14147, 24/1/2018, § 33).

55. Ba vurucu, cenaze törenine katıldıktan sonra Taksim'de yapılmak istenen yürüyü e engel olunması için kolluk amirlerinin verdi i somut bir talimattan söz etmemi ; genel olarak polisin müdahalesi sonucunda vücudunun dört yerinden basit tıbbi müdahaleyle giderilecek biçimde yaralandı ını ileri sürmü tür. Ba vurucu, kolluk görevlilerinin ölçüsüz

müdahalede bulundu u iddiası ile kolluk amirlerinin talimatları arasında ceza hukuku ba lamında illiyet ba ını gösteren savunulabilir bir bilgi veya belge de ortaya koymamı ; verilen emirlerin kolluk görevlilerinin yetkisini aacak ve suç olu turacak nitelikte hareket etmelerine yönelik oldu unu gösteren herhangi bir somut kanıt da gösterilmemi tir.

56. Bu açıklamalar ında ba vurucunun kötü muamele iddiaları yönünden kolluk amirleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında soru turma yapılmasını gerekli kılan nitelikte, kollu un orantısız müdahalesiyle verilen talimatlar arasında illiyet ba ını gösterir hiçbir kanıt unsuru bulunmadı ı, dolayısıyla Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki iddialarının soyut ve temellendirilmemi ikayet niteli inde oldu u anla ılmaktadır.

57. Öte yandan Bakanlar Kurulu üyelerinin aldı ı kararlar sonucunda cezai sorumluluklarından bahsedilebilmesi ancak Anayasa'nın mülga 100. ve TBMM çtüzü ü'nün 107. maddesindeki ko ullar gerçekte ti inde mümkündür. Somut olay açısından toplantı ve gösteri yürüyü ü sırasında meydana gelen ve Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında de erlendirilebilecek olaylar açısından Bakanlar Kurulu üyelerinin her türlü kararından ötürü soru turulması gerekti i ekinde bir pozitif yükümlülü ün oldu u söylenemez. Zira ceza hukuku ba lamında kötü muamele yasa ına aykırı fiillerin cezalandırılması için illiyet ba ının ortaya konulması gerekmektedir. Aksi halde ortaya çıkan durum Ba bakan ve bakanların uyguladıkları genel siyasetin ve bakanlıkların görevleri ile ilgili ikayetlerin Cumhuriyet ba savcılıkları tarafından incelenmesi sonucuna yola açar ki TBMM'ye ait olan bu yetkinin Cumhuriyet ba savcılıkları tarafından kullanılması mümkün de ildir (Onur Cingil (2), § 61).

58. Açıklanan gerekçelerle ba vurunun bu kısmının, di er kabul edilebilirlik ko ulları yönünden incelenmeksizin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez oldu una karar verilmesi gerekir.

## ii. Kolluk Görevlileri Bakımından

59. Açıkça dayanaktan yoksun olmadı ı ve kabul edilemezli ine karar verilmesini gerektirecek ba ka bir neden de bulunmadı ı anla ılan kötü muamele yasa ının ihlal edildi ine ili kin iddianın kabul edilebilir oldu una karar verilmesi gerekir.

## c. Esas Yönünden

### i. Genel İlkeler

60. Devletin ki inin maddi ve manevi varlı ını koruma hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülü ünün usul boyutu da bulunmaktadır. Bu usul yükümlülü ü çerçevesinde devlet, her türlü fiziksel ve ruhsal saldırı olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sa layabilecek etkili resmi bir soru turma yürütmek durumundadır. Bu tarz bir soru turmanın temel amacı, söz konusu saldırıları önleyen hukukun etkin bir ekinde uygulanmasını güvenceye almak ve kamu görevlilerinin ya da kurumlarının karı tı ı olaylarda bunların sorumlulukları altında meydana gelen olaylar için hesap vermelerini sa lamaktır (Cezmi Demir ve di erleri, § 110).

61. Buna göre bireyin bir devlet görevlisi tarafından hukuka aykırı olarak ve Anayasa'nın 17. maddesini ihlal eder biçimde bir muameleye tabi tutuldu una ili kin savunulabilir bir iddiasının bulunması halinde Anayasa'nın 17. maddesi -"Devletin temel amaç ve görevleri" kenar ba lıklı 5. maddedeki genel yükümlülükle birlikte yorumlandı ında- etkili resmi bir soru turmanın yapılmasını gerektirmektedir. Bu soru turma, sorumluların belirlenmesini ve cezalandırılmasını sa lamaya elveri li olmalıdır. Bu mümkün olmazsa anılan madde, sahip oldu u öneme ra men pratikte etkisiz hale gelecek ve bazı hallerde devlet görevlilerinin fiili dokunulmazlıktan yararlanarak kontrolleri altında bulunan ki ilerinin haklarını istismar etmeleri mümkün olacaktır (Cezmi Demir ve di erleri, § 111).

62. Bu, bir sonuç yükümlülüğü de il uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür. Diğer taraftan burada yer verilen de erlendirmeler hiçbir şekilde Anayasa'nın 17. maddesinin ba vuruculara üçüncü tarafları adli bir suç nedeniyle yargılatma veya cezalandırma hakkı ya da tüm yargılamaları mahkûmiyetle veya belirli bir ceza kararıyla sonuçlandırma ödevi yüklediği anlamına gelmemektedir (Cezmi Demir ve di erleri, § 113).

63. Ceza soruşturmasının etkili olması için soruşturma makamlarının resen harekete geçerek kötü muamele iddiasını aydınlayabilecek ve sorumluların belirlenmesini sağlayabilecek bütün delilleri tespit etmeleri gerekir. Yetkililer şikâyet yapılır yapılmaz harekete geçmeli, bir şikâyet olmasa bile i kence veya kötü muamele olduğunu gösteren yeterli belirti olduğunda soruşturma açmalıdır (Cezmi Demir ve di erleri, §§ 114, 116).

64. Yürütülecek ceza soruşturmaları, sorumluların tespitine ve cezalandırılmalarına imkan verecek şekilde etkili ve yeterli olmalıdır. Soruşturmanın etkili ve yeterli olduğundan söz edilebilmesi için soruşturma makamlarının resen harekete geçerek olayı aydınlayabilecek ve sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delilleri toplamaları gerekir. Dolayısıyla kötü muamele iddialarının gerektirdiği soruşturma ba ımsız bir şekilde hızlı ve derinlikli yürütülmelidir. Diğer bir ifadeyle yetkililer, olay ve olguları ciddiyletme çabasıyla soruşturmayı sonlandırmak ya da kararlarını temellendirmek için çabuk ve temelden yoksun sonuçlara dayanmamalıdır (Cezmi Demir ve di erleri, § 114).

## ii. İnkelerin Olaya Uygulanması

65. Gezi Parkı olaylarında B.E. isimli bir çocuk yaralandıktan uzun bir süre sonra 11/3/2014 tarihinde hayatını kaybetmiştir. 12/3/2014 tarihinde yapılan cenaze merasimine ba vurucu da katılmıştır. Teftiş Kurulu raporunda açıklandı ğı üzere B.E.nin cenazesine on binlerle ifade edilen sayıda bir katılım gerçekleşmiştir. Olaydan önce İstanbul Emniyet Müdürlüğü, çıkması muhtemel toplumsal olaylara karşı güvenlik önlemleri almıştır. Raporunda otuz kırk bin civarında kişinin cenaze merasimine katılmak yerine Taksim Meydanı'na yöneldi ği ifade edilmiştir.

66. İstanbul'un farklı yerlerinde kanuna aykırı olarak yapılan gösterilere polis müdahale etmiştir. Ba vurucunun da içinde yer aldığı, Osmanbey Metro Dura nında meydana gelen hadiselerle ilgili olarak düzenlenen tutana ğa Olay ve Olgular kısmında yer verilmiştir (§ 20). Anılan tutanakta saat 19.30'da yaklaşık 150-200 kişinin barikat kurup yolu trafi ğe kapattığı, da ımları konusunda yapılan ikazlara aldırmayan ve polise ta ıatarak saldıran kalabalığı TOMA 59 marifetiyle basınçlı su sıkıldı ğı, ta lamanın sürdürülmesi yüzünden kademeli biçimde savunma tüfekleriyle gruba müdahale edildi ği kayıtlıdır. Dosyada bulunan DVD'ler üzerinde yaptırılan inceleme neticesinde göstericilerden bazılarının polise ta ı ve sapanla saldırdığı teyit edilmiştir.

67. Soruşturmanın etkilili ği ele alınırken öncelikle soruşturmaya ba landığı anda ba vurucunun iddialarının savunulabilir (makul üphe uyandıran) düzeyde olup olmadığı ve soruşturmanın seyrinin buna uygun bir şekilde yönlendirilip yönlendirilmedi ği tespit edilmelidir.

68. Ba vurucunun adli muayene raporunda belirtildi ği üzere basit tıbbi müdahaleyle giderilecek şekilde yaralandığı konusunda bir belirsizlik bulunmamaktadır. Kötü muamele vakalarında fiziki bulgular bakımından doktor raporlarının anahtar role sahip olduğunun altı çizilmelidir. Ba vurucunun iddialarının karine haline dönü mesine yol açacak nitelikte olan adli muayene raporundaki bulgular, bunların savunulabilir düzeyde olduğunu sergilemektedir. Nitekim bu durum Savcılıkça da kabul edilerek ba vurucunun ihbarı üzerine soruşturmaya ba lanmıştır.

69. Ne var ki ba vurucunun yaralandığını tespit eden Beyo ğlu Polis Merkez Amirli ğine

hitaben 12/3/2014 tarihinde düzenlenen doktor raporunun mevcudiyetine karın soru turma, olayın üzerinden yaklaşık bir buçuk ay geçtikten sonra başvurucunun suç ihbarı üzerine başvurulabilmiştir. Başvurucunun ikayet dilekçesi vermeden önce gösteri yürüyüşü sırasında yaralandığından haberdar olan kamu makamlarının hareketsiz kalması, resen ve derhal soru turma açılması ilkesine aykırı görülme türü (aynı dosyadaki karar için bkz. Erol Gürhan, B. No: 2013/2438, 9/9/2015, § 101; Süleyman Göksel Yerdut [GK], B. No: 2014/788, 16/11/2017, § 63; benzer yöndeki karar için bkz. Evin Barı, B. No: 2016/172, 28/5/2019, §38).

70. Soru turmanın etkililiğini sağlayan en alt seviyedeki inceleme, her soru turmanın kendine özgü koşullarına göre değerlendirilir. Bu koşullar, ilgili bütün olay ve olgular temelinde ve soru turmanın pratik gerçekleri dikkate alınarak değerlendirilir. Bu nedenle soru turmanın etkililiği bakımından her olayda geçerli olmak üzere bir asgari soru turma işlemler listesi veya benzeri bir asgari ölçüt belirlemek mümkün değildir (Fahriye Erkek ve diğ. erleri, B. No: 2013/4668, 16/9/2015, § 68).

71. Başvuru konusu olaydaki gibi, olayın nasıl gerçekleştiğine ve faillerinin kimler olduğuna dair somut bir bilginin bulunmadığı durumlarda üpheli herhangi bir şey görmesi ya da duyması olası kişilerin kısa süre içinde sorgulanması fiziksel iddet olayının nedeninin veya sorumlu kişilerin ortaya çıkarılması açısından büyük bir önem arz etmektedir. Geçen zamanla birlikte delillerin kaçınılmaz bir şekilde kaybolması, tanıkların yer değiştirmesi ve ya anıların hatırlamanın güçleşmesi gibi nedenlerle delil toplama ve olayın gerçekleşme şeklini belirlemenin giderek zorlaşması açıktır (Yavuz Durmuş ve diğ. erleri, B. No: 2013/6574, 16/12/2015, §§ 61, 62).

72. Kolluğun gösteri yürüyüşüne müdahalesi sonucunda yaralanmanın ileri sürüldüğü somut olayda kötü muamelenin kamu gücünün kullanımından ötürü mü yoksa başka bir nedenle mi gerçekleştiği sorusunun yanıtının aranması hususunda yeterli çaba gösterilmemiştir. Bu sorunun muhtemel cevabına göre soru turmanın seyrinin yönlendirilmesi bakımından önem taşıyan, olay tutanağında sicil numaraları yazılı, savunma tüfeği kullanan polis memurlarının ifadelerinin alınması için bir adım atılmadığı görülmüştür. Üphelilerin beyanları özünde savunmaya ilişkin olmakla birlikte bunların aynı zamanda -ikrar vb. bir durum bulunmaması halinde dahi- kanıt unsuru olarak kullanılmasını kısıtlayan bir düzenleme bulunmamaktadır. Kovu turmaya yer olmadığı kararında üphelilerin ilgili Kolluk Görevlileri biçiminde, anonim olarak adlandırılması da bunu teyit etmektedir (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. Tuna Ayçiçek, § 87; Ali Çerkezoğlu ve Diğ. erleri, B. No: 2015/1737, §§ 56, 57).

73. Somut başvuruda TOMA'lardaki cihazların kapasite yetersizliği ve önceki kayıtların üzerinden geçen sürenin uzunluğu nedeniyle kayıt elde edilemediği bildirilmiştir. Üzerinde inceleme yaptırılan beş CD'de ise başvurucunun yaralandığı anı gösteren bir görüntü bulunmamaktadır. Kolluğun düzenlediği tutanaklar ve bazı görüntü kayıtlarına göre gösterinin barışçıl niteliğinin bozulduğu, polis ve göstericiler arasında istenmeyen olayların meydana geldiği anlaşılmaktadır.

74. Soru turmanın etkili ve yeterli olduğundan söz edilebilmesi için sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delillerin toplanması gerektiği Genel İlkeler kısmında açıklanmıştır. Kamu makamlarının bu yükümlülüğü yerine getirmek için kamu kurumları ile özel kişilere ait ev ve iş yerlerindeki olay yerini gören kamera, MOBESE, KYGS kayıtları ile TOMA'larda bulunan video görüntülerinin temin edilip saklanmasına yönelik gerekli tedbirleri alması gerekir. Bundan imtina edilmesi, devletin toplumsal olaylarda yaralanan göstericilere yapılan müdahalenin kaynağını ve nedenini açıklama yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacaktır. Nitekim ilgili Hukuk kısmında yer verilen EGM'nin 55 ve 64 sayılı genelgelerinde de orantısız güç ve araçları gaz kullanımı iddialarını önlemek için müdahale ve gözaltı işlemlerinin kayıt altına alınması düzenlenmiştir.

75. Toplantı ve gösteri yürüyüşü esnasında yaralandığı hususunda tereddüt bulunmayan



olayda, ba vurucunun kolluk ya da üçüncü ki ilerin müdahalesi sonucunda mı yaralandı ı aydınlatılmaksızın kovu turmaya yer olmadı ına karar verilmi tir.

76. Kamu görevlileri tarafından yapıldı ı ileri sürülen kötü muamele iddialarına ili kin olarak yürütülen soru turmanın etkilili i için soru turmadan sorumlu ve tetkikleri yapan ki ilerin olaylara karı an ki ilerden yalnızca hiyerar ik ya da kurumsal olarak ba ımsız olması yeterli de ildir. Aynı zamanda soru turmanın uygulamadaki ba ımsızlı ının ve tarafsızlı ının da sa lanması gerekmektedir. Ba ka bir ifadeyle anılan ilke, soru turmanın hem hukuki hem de fiili olarak tarafsızlı ının ve ba ımsızlı ının sa lanmı olmasını gerektirir. Kovu turmaya yer olmadı ına dair kararın çatısının -do rulu u ba ka delillerle desteklenmeyen- olayın potansiyel üphelileri tarafından tanzim edilen olay tutanakları ve Emniyet Genel Müdürlü ü bünyesindeki Tefti Kurulu Ba kanlı ının hazırladı ı rapora dayandırılması, soru turmanın ba ımsızlık ve tarafsızlı ına gölge dü ürmü tür (aynı yöndeki de erlendirme için birçok karar arasından bkz. Süleyman Göksel Yerdut [GK], B. No: 2014/788, 16/11/2017, § 61; Ali Çerkezo lu ve di erleri, § 66; Albına Kıyamova (Alıbaeva), B. No: 2013/3187, 14/4/2016, § 74).

77. Son olarak soru turmada toplanan delillerin analizi incelenecektir.

78. Kovu turmaya yer olmadı ına dair kararda, ba vurucunun içinde bulundu u grubun da iddet hareketlerine karı tı ı varsayımından yola çıkıldı ı izlenimi edinilmektedir. Üzerinde bilirki i incelemesi yaptırılan görüntü kayıtlarına dayanılarak varılan bu sonuç, olayın gerçekte ti i zaman diliminin bütününe kapsayan bir mekanda vuku buldu u ekinde bir varsayıma dayalıdır. Bu varsayıma dayanılarak varılan sonucun sa lam temellere dayandı ının kabul edilmesi güçtür (benzer yöndeki de erlendirme için bkz. Erdal mreke, § 69).

79. Soru turma mercii tarafından olayın sebebini aydınlatmak için atılması gerekli adımların eksik bırakıldı ını ve soru turmanın özenle yürütülmedi ini gösteren yukarıda sıralanan bu tespitler, kötü muamele iddiasının gerçekte me ko ullarının tespit edilememesine neden olmu tur.

80. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasa ının usul boyutunun ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

81. Soru turmadaki anılan eksiklikler, kötü muamele yasa ının maddi boyutunun tetkik edilmesine mani oldu undan bu konuda inceleme yapılmamı tır (benzer de erlendirme için bkz. Mehmet Güne , B. No: 2015/16417, 11/12/2018, § 60).

B. Toplantı ve Gösteri Yürüyü ü Düzenleme Hakkının hılal Edildi ine li kin ddiia

82. Ba vurucu, Taksim Meydanı'na yürümek isteyen grubun güç kullanılarak engellenmesi nedeniyle toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ini ileri sürmü tür.

83. Somut olayda, ba vurucunun katıldı ı gösteri yürüyü ünün asıl amacının B.E.nin cenazesine katılmak ve öncesinde onun ölümüne neden olunmasını protesto etmek oldu u açıktır. Göstericilerin, cenaze törenine katılabildikleri ve tören öncesinde de yürüyü ü düzenleyerek kamuoyunun dikkatini çekebildikleri anla ılmaktadır. Kolluk görevlilerinin müdahalesinin, göstericilerin Taksim Meydanı'na yönelmesinden sonra gerçekte ti i görülmektedir. Kolluk görevlilerinin göstericileri güç kullanarak da ıtmasının toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına müdahale te kil etti i hususunda tereddüt bulunmasa da somut ba vurudaki temel meselenin kolluk görevlilerinin gösteriyi da ıtırken uyguladı ı gücün kötü muamele yasa ını ihlal edip etmedi inin tespit edilmesi oldu u de erlendirilmektedir.

84. Bu durumda, kötü muamele yasa ına ili kin olarak yukarıda ihlal sonucuna ula ılmış

olması kar ısında toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkı yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek bulunmadı ı sonucuna ula ılmış tır.

#### C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

85. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kurulu u ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı ve (2) numaralı fıkrası öyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, ba vurucunun hakkının ihlal edildi ine ya da edilmedi ine karar verilir. hlal kararı verilmesi halinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmı sa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hallerde ba vurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladı ı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak ekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

86. Ba vurucu, kötü muamele yasa ının ihlali nedeniyle 10.000 TL maddi, 10.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmu tur. Ba vurucu ayrıca kolluk görevlileri hakkında yeniden soru turma yapılmasını talep etmi tir.

87. Anayasa Mahkemesinin Mehmet Do an ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında, ihlal sonucuna varıldı ında ihlalin nasıl ortadan kaldırılaca ının belirlenmesi hususunda genel ilkeler belirlenmi tir.

88. Mehmet Do an kararında özetle uygun giderim yolunun belirlenebilmesi açısından öncelikle ihlalin kayna ının belirlenmesi gerekti i vurgulanmı tır. Buna göre ihlalin mahkeme kararından kaynaklandı ı durumlarda 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile çtüzük'ün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca kural olarak ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örne inin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmedilir (Mehmet Do an, §§ 57, 58).

89. Ba vuruda, Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen kötü muamele yasa ının usul yükümlülü ünün ihlal edildi i sonucuna varılmış tır. hlalin soru turma makamlarının i lemlerinden kaynaklandı ı anlaşılmı tır.

90. üphelilerin tespiti için olayın üzerinden geçen zaman da dikkate alındı ında bu a amadan sonra delillerin toplanması ve faillerin tespitindeki güçlük nedeniyle yeniden soru turma yapılmasında fayda görülmemi tir.

91. Kötü muamele yasa ının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları kar ılı ında talebi de dikkate alınarak ba vurucuya net 10.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

92. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için ba vurucunun u radı ını iddia etti i maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet ba ı bulunmalıdır. Ba vurucunun bu konuda herhangi bir belge sunmamı olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

93. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 466,40 TL harç ve 2.475 TL vekalet ücretinden olu an toplam 2.941,40 TL yargılama giderinin ba vurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

## VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Bakanlar Kurulu üyeleri ve üst düzey bürokratlar bakımından kötü muamele yasa ının ihlal edildi ine ili kin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL ED LEMEZ OLDU UNA,

2. Kolluk görevlileri bakımından kötü muamele yasa ının ihlal edildi ine ili kin iddianın KABUL ED LEB L R OLDU UNA,

B. Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasa ının usul yükümlülü ünün HLAL ED LD NE,

C. Ba vurucuya net 10.000 TL manevi tazminat ÖDENMES NE, tazminata ili kin di er taleplerin REDD NE,

D. 466,40 TL harç ve 2.475 TL vekalet ücretinden olu an toplam 2.941,40 TL yargılama giderinin BA VURUCUYA ÖDENMES NE,

E. Ödemenin, kararın tebli ini takiben ba vurucunun Hazine ve Maliye Bakanlı ına ba vuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması halinde bu sürenin sona erdi i tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FA Z UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örne inin Adalet Bakanlı ına GÖNDER LMES NE 31/10/2019 tarihinde OYB RL YLE karar verildi.